

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของการวิจัย

ประเทศไทยกับประเทศจีนมีการติดต่อกันมาเป็นยาวนาน มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด สมกับคำกล่าวที่ว่า ไทยจีนพี่น้องครอบครัวเดียวกัน และเนื่องจากมีชาวจีนหรือชาวไทยเชื้อสายจีน จำนวนมากอาศัยอยู่ในประเทศไทย ชาวจีนหรือชาวไทยเชื้อสายจีนได้นำวัฒนธรรมของชาติจีนเข้ามาผสมผสานกลมกลืนกับวัฒนธรรมของชาติไทย ดังนั้นประเทศไทยกับประเทศจีนจึงมีวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน ขณะเดียวกันก็มีเอกลักษณ์ของตัวเองที่แตกต่างกัน กรณีศึกษาถึงลักษณะด้านวัฒนธรรมของชาติใดชาติหนึ่งนั้น ต้องศึกษาจากสองประเด็นหลัก ได้แก่ ความคิดกับพฤติกรรม ซึ่งความคิดนั้นส่วนใหญ่จะปรากฏในตำนานเรื่องเล่าของประเทศชาตินั้น ส่วนพฤติกรรมได้แก่ ประเพณีหรือพิธีกรรมที่ประเทศชาตินั้นมีการปฏิบัติสืบทอดกันต่อมาจนถึงปัจจุบันนี้

ตำนานเป็นเรื่องเล่าที่สืบทอดกันมานาน เป็นเรื่องเล่าที่บรรพบุรุษร้อยเรียงขึ้นมาเพื่อบรรยายหรือพรรณนาถึงสิ่งที่ไม่สามารถอธิบายได้ในสมัยนั้น ตำนานจึงมีเค้าโครงมาจากเรื่องจริงในสังคม หรือเป็นเรื่องสมมติปรัมปรา ที่ทุกคนในกลุ่มชนกล่าวต่อกันและยอมรับกัน ตำนาน จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิต ความคิด ความเชื่อ รวมถึงประเพณีต่าง ๆ ของคนในอดีตได้เป็นอย่างดี (ประคอง นิมมานเหมินท์, 2545 : 6-7)

ส่วนประเพณีเป็นสิ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับตำนานอย่างแนบแน่น ประเพณีของแต่ละประเทศสามารถสะท้อนให้เห็นแบบแผนและความเชื่อที่คนในประเทศนั้นปฏิบัติสืบทอดกันมานาน และสังคมของประเทศนั้นยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม ที่สังคมหนึ่งยอมรับประเพณีและปฏิบัติเป็นแบบแผนเดียวกันนั้น มิใช่ว่าเป็นผลสะท้อนจากกิจกรรมที่แสดงออกเชิงปฏิบัติอย่างเดียว เครื่องมือสำหรับใช้ขับเคลื่อนให้กิจกรรมหนึ่งเป็นที่ยอมรับในสังคมที่มีความสัมพันธ์กับประเพณีมากก็คือ ตำนาน ตำนานกับประเพณีจึงมีความสัมพันธ์ที่แยกออกจากกันได้ยากยิ่ง

เช่นเดียวกับตำนานการกำเนิดและประเพณีที่เกี่ยวข้องกับพญานาคและมังกร ย่อมแฝงความเชื่อที่เป็นแรงผลักดันให้มนุษย์พร้อมใจปฏิบัติกิจกรรมหนึ่งร่วมกัน

พญานาคหรือนาค ถือเป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์ของชาวไทย ชาวไทยโดยเฉพาะชาวไทยอีสานมีความเชื่อในพญานาค นับถือบูชาพญานาคเป็นเทพเจ้าที่สร้างแม่น้ำ และสามารถให้น้ำกับมนุษย์ได้ สร้างความอุดมสมบูรณ์ให้กับโลกมนุษย์ พญานาคเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของชาวไทยมาก ซึ่ง

เห็นได้จากงานจิตรกรรม ประติมากรรม อาคารที่สร้างสำหรับสถาบันพระมหากษัตริย์ สถาบันศาสนา เช่น อาคารวัด หลังกาโบสถ์ มักจะมีสัญลักษณ์เกี่ยวกับนาคปรากฏอยู่เสมอ นอกจากนี้ ยังมีประเพณีหรือพิธีกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพญานาคด้วย เช่น ประเพณีไหลเรือไฟ ประเพณีบวชนาค ประเพณีบุญบั้งไฟพญานาค เป็นต้น

ส่วนมังกร สัตว์สูงส่งในลัทธิความเชื่อของชาวจีนมายาวนาน ชาวจีนยกย่อง นับถือบูชา มังกรเป็นสัตว์ที่ยิ่งใหญ่ที่สุด เป็นสัญลักษณ์ของอำนาจสูงสุดและความสิริมงคล ซึ่งสามารถเห็นได้จากงานจิตรกรรม ประติมากรรม สถาบันพระมหากษัตริย์ รวมไปถึงอาคารบ้านเรือนของชาวบ้านทั่วไป ต่างมีสัญลักษณ์เกี่ยวกับมังกรปรากฏอยู่เสมอ ประเทศจีนมีประเพณีมากมายที่เกี่ยวกับมังกร และมีความใกล้ชิดกับวิถีชีวิตของชาวจีน เช่น การเซิมังกร การแข่งเรือมังกร การขอฝน เป็นต้น นอกจากนี้ ชาวจีนยังเรียกตัวเองว่าเป็นลูกหลานของมังกร มังกรจึงกลายเป็นสัญลักษณ์ของชาวจีน

พญานาคกับมังกรเป็นสัตว์ในตำนานที่กล่าวได้ว่ามีอิทธิพลมากต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของสองชนชาติได้แก่ ไทยและจีน ทั้งด้านประเพณีและความเชื่อต่าง ๆ ในประเทศไทยมีประเพณีที่เกี่ยวข้องกับพญานาคเป็นจำนวนมาก เช่น ประเพณีบวชนาค ประเพณีบุญบั้งไฟ ประเพณีแข่งเรือ และพญานาคยังปรากฏตัวในวัด โบสถ์วิหารต่าง ๆ เป็นต้น ส่วนในประเทศจีนก็มีประเพณีที่เกี่ยวข้องกับมังกรไม่น้อยไปกว่า เช่น ประเพณีขอฝน ประเพณีแข่งเรือมังกร ประเพณีเซิมังกร นอกจากนี้ มังกรก็ยังปรากฏในรูปแบบศิลปกรรม สถาปัตยกรรม เช่น ภาพวาด แกะสลัก เครื่องปั้นดินเผา เป็นต้น ชนชาติของประเทศทั้งสองต่างมีทัศนคติความเชื่อที่พญานาคและมังกรเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ จึงได้มีพิธีกรรมต่าง ๆ ที่สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อของผู้คนทั้งสองชนชาติที่น่าสนใจ จึงเป็นหัวข้อที่น่าสนใจว่า สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งสองภายใต้รูปลักษณะที่มีความใกล้เคียงกัน กล่าวคือ พญานาคมีรูปร่างเหมือนงูหรือเป็นสัตว์เลื้อยคลานประเภทงูแต่มีหงอน และเหาะเหินบนน้ำและพื้นดินได้ ส่วนมังกรนั้นมีลักษณะลำตัวยาว มีเกล็ด มีเขา มีขา มีหาง สามารถเดินได้ บินได้ และว่ายน้ำได้ จะมีลักษณะร่วมหรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง

ความเชื่อเกี่ยวกับพญานาคกับมังกร เป็นความเชื่อที่เหนือธรรมชาติ พญานาคกับมังกรนั้นดำรงอยู่ในจินตนาการของผู้คน เนื่องจากเป็นเรื่องลึกลับที่ยังไม่อาจพิสูจน์ได้ พลธรรม์ จันทรคำ (2551 : 1) กล่าวว่า ปรากฏการณ์ความเชื่อ โดยเฉพาะเรื่องสิ่งเหนือธรรมชาติที่ยังไม่อาจพิสูจน์ได้ อย่างล่องหน แม้จะมีความพยายามมาแล้วก็ตาม เช่น การนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ อิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ ผี เทพ สัตว์ เป็นต้น อันมีอิทธิพลต่อผู้คนจำนวนมาก เป็นสัญลักษณ์แห่งอำนาจที่มีอิทธิพลต่อบรรดาผู้ที่เชื่อและนับถือบูชาสัตว์ประเภทต่าง ๆ โดยมีพิธีกรรมเป็นเครื่องแสดงออก เพื่อแสดงความอ่อนน้อม ร้องขอ และสิ่งนี้ก็ทำให้เกิดกฎเกณฑ์บางอย่างขึ้นในสังคม

พญานาคกับมังกร ต่างนับเป็นสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาติไทยกับชาติจีน ได้มีนักวิจัยศึกษาการกำเนิดและประเพณีความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับพญานาคและมังกรไว้จำนวนมาก ประเพณี ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับพญานาคกับมังกร มีอิทธิพลต่อสังคมและวิถีชีวิตของทั้งสองชาติอย่างไร ชนชาติไทยและจีน ได้สะท้อนความเชื่อออกมาในรูปแบบของประเพณีลักษณะใดบ้าง ตำนานใดบ้างที่มีลักษณะสัมพันธ์กัน หรือไม่อย่างไร เป็นหัวข้อที่ผู้วิจัยรวบรวมและศึกษาวิจัย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบตำนานการกำเนิดพญานาคของไทยและมังกรของจีน
2. เพื่อศึกษาลักษณะร่วมและลักษณะที่แตกต่างกันของประเพณีความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับพญานาคของไทยและมังกรของจีน

1.3 สมมติฐานการวิจัย

ตำนานและประเพณีความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับพญานาคและมังกร ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมของประเทศไทยกับประเทศจีน ต่างสามารถสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะร่วมและลักษณะที่แตกต่างกันทางวัฒนธรรมของไทยกับจีน

1.4 กรอบแนวคิดและทฤษฎีในการวิจัย

กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แยกออกมาเป็น 2 ลักษณะ หนึ่งคือ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตำนานและประเพณี และสองคือแนวคิด ทฤษฎีด้านการศึกษาเปรียบเทียบวัฒนธรรม

1.4.1 แนวคิดที่เกี่ยวกับการศึกษาตำนานและประเพณี

การศึกษาตำนานและประเพณีคือการศึกษาเรื่องเล่าอันแสดงที่มาหรือต้นเค้าของสัญลักษณ์ ประเพณี พิธีกรรม หรือความเชื่อต่าง ๆ การศึกษาตำนานจึงเป็นวิธีหนึ่ง que เข้าถึงการศึกษาลักษณะ ประเพณี และความเชื่อต่าง ๆ ได้ ซึ่งบรรพบุรุษได้สร้างตำนานต่าง ๆ ขึ้นมาจนสืบทอดมาถึงทุกวันนี้ อันเป็นมรดกมีค่าทางวัฒนธรรม ตำนานจะทำให้เราเข้าใจความเชื่อหรือแนวความคิดในสมัยก่อนได้มากขึ้น ประเพณีมีลักษณะเฉพาะถิ่นของกลุ่มชนที่มีวิถีชีวิตที่แตกต่างกัน การศึกษา

ประเพณีนั้นจึงสามารถทำให้รู้จักและเข้าใจกลุ่มชนได้มากขึ้นในด้านต่าง ๆ เช่น การดำเนินชีวิต ทัศนคติ และแนวความคิดที่มีเฉพาะของกลุ่มชนนั้น (ประคอง นิมมานเหมินท์. 2545 : 6-7)

1.4.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการศึกษาเปรียบเทียบวัฒนธรรม

การศึกษาเปรียบเทียบไม่ใช่เป็นการเปรียบเทียบสิ่งใดเหนือกว่าสิ่งใดหรือสิ่งใดด้อยกว่าสิ่งใด หากเป็นการศึกษาลักษณะร่วมและความแตกต่างที่มีระหว่างกัน เพื่อทำความรู้จักวัตถุทั้งสองสิ่งนั้น ได้ดียิ่งขึ้น การศึกษาเปรียบเทียบวัฒนธรรมระหว่างชาติจึงไม่ใช่ศึกษาว่าวัฒนธรรมของชาติใดเจริญกว่า วัฒนธรรมของชาติใดด้อยกว่า หากเป็นการศึกษาเพื่อให้เห็นว่าวัฒนธรรมระหว่างชาติมีลักษณะร่วมหรือมีลักษณะที่แตกต่างกันอย่างไร และปัจจัยที่ส่งผลให้มีลักษณะร่วมกันหรือลักษณะที่แตกต่างกัน เพื่อเข้าใจสองชาติได้มากยิ่งขึ้น

วัฒนธรรมเปรียบเทียบ (Cultural Relativism) เป็นหลักการที่ถือว่า ความเชื่อ (Beliefs) และกิจกรรม (Activities) ของมนุษย์ ควรเป็นการทำความเข้าใจบนพื้นฐานทางวัฒนธรรมของคนที่เกี่ยวข้อง หลักการนี้ได้กำหนดโดย หลักการคือความจริงที่ไม่จำเป็นต้องพิสูจน์ จากการวิจัยทางมานุษยวิทยา โดยฟรานซ์ โบแอส (Franz Boas) เมื่อต้นศตวรรษที่ 20 และต่อมาโดยกลุ่มนักศึกษาในแนวทางของฟรานซ์ โบแอส ในปี ค.ศ.1887 ฟรานซ์ โบแอสได้เสนอความคิดว่า “อารยธรรมไม่ใช่เป็นเรื่องที่ตายตัว แต่มีลักษณะเป็นเชิงเปรียบเทียบ ความคิดของเรา และแนวคิดของเรา จะเป็นจริงเพียงในช่วงของอารยธรรมนั้น ๆ ” ด้วยแนวคิดดังกล่าวจึงได้กำเนิดคำว่า “วัฒนธรรมเปรียบเทียบ” หรือ Cultural Relativism (ประกอบ คูปรัดน์. 2552 : ออนไลน์)

การเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรม (Cross-cultural comparison) เป็นการศึกษาเปรียบเทียบเพื่อทำความเข้าใจวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดูการแพร่กระจายของวัฒนธรรมมากกว่าที่จะเปรียบเทียบว่าวัฒนธรรมใดเจริญกว่ากัน นักมานุษยวิทยายืนยันว่า สังคม วัฒนธรรม และกลุ่มชาติพันธุ์สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ มีอิทธิพลเฉพาะที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่และความจำเป็นของสังคมนั้น ๆ ซึ่งไม่ควรที่จะเปรียบเทียบว่าวัฒนธรรมใดดีกว่ากัน หรือเจริญกว่ากัน การศึกษาเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรมจึงเป็นการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจในกระบวนการแพร่กระจายของวัฒนธรรม โดยไม่ได้เปรียบเทียบถึงความเจริญ (“การศึกษาเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรม” ม.ป.ป. : ออนไลน์)

ทรงกวนซ่ง (容观夔) (2549) กล่าวว่า วิวัฒนาการของมานุษยวิทยาและวัฒนธรรมในหลายร้อยปีที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่า การศึกษาเปรียบเทียบวัฒนธรรมกับการศึกษาเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรมเป็นเครื่องมือสำคัญหนึ่งของนักมานุษยวิทยาในการศึกษามานุษยวิทยาทั้งในการศึกษาพื้นที่และในกระบวนการเรียบเรียงข้อมูล และยังเป็นหัวใจสำคัญของวิธีการศึกษามานุษยวิทยาและ

วัฒนธรรม ในขณะเดียวกัน การศึกษาเปรียบเทียบวัฒนธรรมยังได้รับการยอมรับและนำไปใช้ในการศึกษาของสาขาอื่น การศึกษาเปรียบเทียบวัฒนธรรมและการศึกษาเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรมเป็นหลักสำคัญของวิธีการศึกษามนุษยศาสตร์และวัฒนธรรม ในปัจจุบัน การศึกษาวิชาต่าง ๆ ได้มีความเชื่อมโยงมากขึ้น การศึกษาเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรมไม่เพียงแต่เป็นการศึกษาภายในมานุษยวิทยา เราเห็นได้ว่า แนวคิดและวิธีการศึกษาเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรมได้แพร่หลายในสังคมศาสตร์ คณิตศาสตร์ จิตวิทยา ภาษาศาสตร์ ศิลปศาสตร์ และบริหารธุรกิจ เป็นต้น จากทฤษฎีว่าด้วยวิวัฒนาการในสมัยก่อน นักวิจัยมักจะนำข้อมูลหลักฐานที่มีอยู่โดยใช้วิธีการเปรียบเทียบมาอธิบายและพัฒนาทฤษฎีของตนเอง การศึกษามานุษยวิทยา ไม่เพียงแต่ต้องมองเห็นวิวัฒนาการของวัฒนธรรมนั้นว่ามีการสืบทอดเชิงประวัติศาสตร์ ยังต้องมองเห็นวัฒนธรรมระหว่างชาติ ที่มีอิทธิพลต่อกัน ฟังพาท้ายกันและมีการผสมผสานกัน

ในระหว่างพ.ศ.2483-2493 การศึกษาเหตุใดวัฒนธรรมมนุษย์จึงมีการเปลี่ยนแปลง กลุ่มผู้วิจัยที่มีนักมานุษยวิทยาชาวอเมริกันเป็นผู้นำ ได้ขยายการศึกษาจากสังคมเพียงสังคมเดียวไปเป็นการศึกษาดังคมหลายสังคม ขยายเป็นการศึกษาข้ามวัฒนธรรม วิธีการศึกษานี้จึงมิใช่ศึกษาเฉพาะสังคมหนึ่งหรือประเพณีบางอย่างของสังคมหนึ่ง หากเป็นการศึกษามนุษย์ทั้งหลาย เปรียบเทียบระหว่างสังคม เพื่อให้เห็นลักษณะร่วมและความแตกต่างกันในสังคมที่แตกต่างกัน (ทรงกวนช่ง. 2549 : ออนไลน์)

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษารุ่นนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาดำเนินหรือต้นเค้า ที่มาของพญานาคที่เป็นนิทานพื้นบ้านของไทยที่มีเนื้อหากล่าวถึงประเพณีความเชื่ออันเกี่ยวข้องกับพญานาคที่แพร่หลายในประเทศไทย และตำนานหรือที่มาของมังกรที่เป็นนิทานพื้นบ้าน รวมถึงประเพณีที่สะท้อนความเชื่อของชนชาติจีนที่เกี่ยวกับมังกร โดยภาพรวม ประเภทของตำนานและประเพณีที่ศึกษามีขอบเขตเนื้อหา ดังนี้

1.5.1 ตำนานที่เกี่ยวข้องกับพญานาคของไทยและมังกรของจีน

1.5.1.1 ตำนานที่เกี่ยวข้องกับพญานาคของไทย

ศึกษาดำเนินหรือที่มาของพญานาคซึ่งเป็นที่รู้จักกันทั่วไป ได้แก่ เรื่องของพญานาคกับการสร้างแม่น้ำ พญานาคกับพุทธศาสนา เรื่องเล่าของพญานาคที่แสดงให้เห็นถึงอิทธิฤทธิ์ของพญานาค ได้แก่ นาคกับครุฑ พญานาคสู้รบกับพญาแถน พญานาคแปลงร่าง

1.5.1.2 ตำนานที่เกี่ยวข้องกับมังกรของจีน

ศึกษาดำเนินหรือที่มาของมังกรซึ่งเป็นที่รู้จักของชาวจีนทั่วไป ได้แก่ อิทธิฤทธิ์ของมังกรที่มาจากเทศกาลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมังกร และความเชื่อว่ามังกรเป็นสัตว์มงคลชั้นสูง

1.5.2 ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับพญานาคของไทยและมังกรของจีน

1.5.2.1 ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับพญานาค

ประเพณีความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับพญานาค ได้แก่ เทศกาลบั้งไฟพญานาค ประเพณีบุญบั้งไฟ แข่งเรือพญานาค ประเพณีไหลเรือไฟ และประเพณีบวชนาค

1.5.2.1 ประเพณีความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับมังกร

ประเพณีความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับมังกร ได้แก่ ประเพณีเซิมังกร ประเพณีขอฝนวันขึ้นสองค่ำเดือนยี่ ประเพณีเผาโคมมังกร และประเพณีแข่งเรือมังกร

1.5.3 ไม่รวมถึงเรื่องเล่าเกี่ยวกับมังกรที่แพร่หลายในประเทศไทย

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ตำนาน หมายถึง เรื่องเล่าของคนโบราณที่สืบทอดกันมา ซึ่งแสดงที่มาหรือต้นเค้าของสัญลักษณ์ พิธีกรรม หรือความเชื่อต่าง ๆ ในงานวิจัยนี้ ตำนานจะหมายถึงเรื่องเล่าประเภทมุขปาฐะและอมมุขปาฐะของคนโบราณที่ได้รับการเรียบเรียงเป็นลายลักษณ์อักษรแล้วในปัจจุบัน

2. ประเพณี หมายถึง กิจกรรมของมนุษย์ซึ่งปฏิบัติกันสืบทอดมาจนกลายเป็นความเคยชินและถ่ายทอดกันมานานจนกลายเป็นแบบอย่างในสังคม ความแตกต่างของประเพณีแต่ละท้องถิ่นขึ้นอยู่กับค่านิยม ความเชื่อ และสภาพแวดล้อมของคนในสังคมนั้น

3. ความเชื่อ หมายถึง การเห็นจริงด้วย และเห็นจริงตาม ไม่ว่าจะเป็นการเห็นเช่นนั้นด้วยความรู้สึกหรือด้วยความไตร่ตรองก็ตาม อาจจะเป็นจริงตามด้วยความสมเหตุสมผลซึ่งเป็นความเชื่อเชิงวิทยาศาสตร์ หรือเป็นการเห็นจริงตามด้วยอารมณ์ซึ่งเป็นความเชื่อองมงายหรือความเชื่อแปลกประหลาด และระบบความเชื่อนั้น จะประกอบด้วยองค์ประกอบสามส่วน ได้แก่ ตำนาน สัญลักษณ์ และพิธีกรรม

4. พญานาค หรือ นาค หมายถึง สัตว์เลื้อยคลานโบราณ ที่มีลักษณะรูปร่างคล้ายคลึงงู แต่มีหงอน ในงานวิจัยครั้งนี้จำกัดเฉพาะพญานาคในตำนานความเชื่อของชาวไทย

5. มังกร หมายถึง สัตว์ที่มีลักษณะลำตัวยาว มีเกล็ด มีเขา มีขา มีหาง สามารถเดินได้ บินได้ ว่ายน้ำได้ ในงานวิจัยครั้งนี้จำกัดเฉพาะมังกรในตำนานความเชื่อของชาวจีน

1.7 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีดำเนินการวิจัยโดยขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพญานาคของไทยและมังกรของจีน
2. ศึกษาความรู้เกี่ยวกับตำนาน ประเพณีและความเชื่อ
3. ศึกษาและรวบรวมตำนานที่เกี่ยวข้องกับพญานาคของไทยและมังกรของจีน
4. ศึกษาและรวบรวมประเพณีที่เกี่ยวข้องกับพญานาคของไทยและมังกรของจีน
5. เปรียบเทียบลักษณะร่วมและความแตกต่างระหว่างตำนานที่มาที่เกี่ยวข้องกับพญานาคของไทยและมังกรของจีน
6. เปรียบเทียบลักษณะร่วมและความแตกต่างของประเพณีที่เกี่ยวข้องกับพญานาคของไทยและมังกรของจีน
7. สรุปรวบรวมลักษณะร่วมและความแตกต่างระหว่างพญานาคของไทยและมังกรของจีน และลักษณะร่วมและความแตกต่างด้านวัฒนธรรมระหว่างชาติไทยกับชาติจีนที่สะท้อนให้เห็นจากพญานาคและมังกร

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาเปรียบเทียบตำนานการกำเนิดและประเพณีที่เกี่ยวข้องกับพญานาคของไทยและมังกรของจีน ผู้วิจัยคาดหวังว่าจะได้รับประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. ทำให้มีความรู้และความเข้าใจด้านตำนานการกำเนิดพญานาคของไทยและมังกรของจีน และประเพณีที่เกี่ยวข้อง
2. ทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงทางวัฒนธรรมของชาวไทยและชาวจีนผ่านตำนานและประเพณีความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับพญานาคของไทยและมังกรของจีน